

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 7. jula 2014. god
Ref. br.:RK666/14

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЛJIVОСТИ

у

слуčaju br. KI53/14

Подносилац

N.P.T “Llabjani”, Klina

**Zahtev za ocenu ustavnosti presude
Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova
od 13. novembra 2013. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

у сastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Подносилац захтева

1. Podnoсилац захтева је NPT “Llabjani” из Klina (у daljem tekstu: подносилац захтева), zastupljen od strane g. Sahit Bibaj, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Rev. br. 22/2013 od 13. novembra 2013. god., Vrhovnog suda Kosova koja je uručena podnosiocu zahteva 16. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana članovima 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], 24 [Jednakost pred Zakonom] stav 2, i 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP) i člana 10 [Pravo na pravično suđenje] Univerzalne deklaracije za ljudska prava.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 23. marta 2014. god., podnositelj je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 2. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI53/14, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almira Rodrigues i Enver Hasani.
7. Dana 23. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 13. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Godine 2006, podnositelj zahteva je zaključio dva ugovora za izvođenje građevinskih radova u ime Akcionarskog društva Pošte i Telekomunikacije Kosova (PTK), koji su trebali da budu izvedeni prema uslovima predviđenim opštim projektom i ugovorom. Za obavljeni posao, ugovorenata kompanija bi se nadoknadila novčanom vrednošću koja je određena u ugovoru.
10. Prema podnosiocu zahteva, tokom izvođenja radova na terenu, bilo je potrebno da se izvrše dodatni, neophodni građevinski radovi. Obzirom da to nije bilo predviđeno projektom ili osnovnim ugovorom, dobijena je saglasnost od

nadzornog organa PTK (komiteta) za obavljanje dodatnih radova. I pored toga što je podnositac podneo nekoliko zahteva, PTK mu nije kompenzovala radove.

11. Dana 20. juna 2008. god., podnositac zahteva je podneo tužbu Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora) protiv dužnika, Pošte i Telekomunikacije Kosova AD (PTK) u Prištini, radi isplate dodatnih radova u iznosu od 87, 504.90 €.
12. Dana 31. jula 2008. god., Posebna komora, rešenjem SCC-08-200, prosledila je predmet Okružnom privrednom sudu Kosova u Prištini da odluči u vezi sa tužbom.
13. Dana 13. oktobra 2009. god., Okružni privredni sud u Prištini, presudom II.C.br. 228/2009, odbio je tužbu kao neosnovanu.
14. U obrazloženju presude, Okružni privredni sud u Prištini je utvrdio:

“Odredbom člana 630. ZOO (Zakona o obligacionim odnosima), propisano je da ugovor o izgradnji treba biti u pisanoj formi, u suprotnom, izgradnja kablovske telefonske kanalizacije u Peći i Dečanima, van gore navedenih ugovora, imaju za posledicu obavljanje neugovorenih poslova, koji su izvršeni na rizik tužioca, i sledstveno tome, ugovor koji nije sačinjen u pisanoj formi ne proizvodi pravne efekte, i za već ostvarene investicije ne može se tražiti sudska zaštita. Takođe, odredba člana 633. Zakona o obligacionim odnosima, propisuje da za svaku izmenu građevinskog projekta, odnosno ugovorenih poslova, izvođač radova treba imati pisani saglasnost naručioca radova.”

15. Dana 18. marta 2010. god., podnositac zahteva je izjavio žalbu Posebnoj komori, *“Zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava”*.
16. Dana 14. maja 2013. god., Žalbeno veće Posebne komore je donelo rešenje AC-II-12-0163, proglašavajući sebe nенадлеžним da razmatra žalbu podnosioca zahteva i prosledio predmet Apelacionom sudu u Prištini.
17. Dana 18. juna 2013. god., Apelacioni sud je odbio kao neosnovanu žalbu (presuda Ae. br. 508/2012) i potvrdio presudu Okružnog privrednog suda u Prištini, II. C. br. 228/2009 od 13. oktobra 2009. god.
18. Apelacioni sud smatra:

“U skladu sa ovim stanjem stvari, Apelacioni sud Kosova ocenjuje da je prvostepeni sud izvođenjem potrebnih dokaza, pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, i na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno je primenio odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, kada je našao da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan”.

19. Dana 23. jula 2013. god., podnositac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu na presudu Apelacionog suda.

20. Dana 13. novembra 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev.br. 22/2013 odbio kao neosnovanu reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva.

21. Vrhovni sud smatra:

“Polazeći od ovakvog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni i drugostepeni sud pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan”.

Navodi podnosioca

22. Podnositelj zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu Ustava, EKLJP i Univerzalne deklaracije za ljudska prava (kao što je navedeno u stavu 3 ovog rešenja) i traži od Suda da poništi osporenu presudu Vrhovnog suda.

Prihvatljivost zahteva

23. Pre nego što reši zahtev, Sud ispituje da li je podnositelj zahteva ispunio uslove prihvatljivosti zahteva predviđene Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

25. Sud primećuje da zahtev podnosioca podnet Sudu od strane pravnog lica u roku od 4 meseca, kao što je propisano Zakonom, i da je iscrpeo sva pravna sredstva.

26. Sud takođe poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(1) *Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:[...]*

(c) *samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*

(2) *Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:[...]*

(b) *da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili [...]*

(d) *da podnositelj zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.*

27. Sud primećuje da podnositelj zahteva osporava ustavnost presude Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova od 13. novembra 2013. god., zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i nejednakog tretmana stranaka od strane sudova tokom sudskega postupaka. Podnositelj zahteva tvrdi da, kao rezultat toga, osporena presuda krši njegova “garantovana prava na jednakost pred zakonom i na pravično suđenje”.

28. Što se tiče žalbe podnosioca, Sud podseća da je, u skladu sa principom supsidijarnosti, na podnosiocu zahteva da pokrene bilo koju navodnu ustavnu povredu pred redovnim sudovima kako bi pre svega obezbedio poštovanje osnovnih akata sadržanih u Ustavu.
29. U tom smislu, Sud primećuje da podnositelj zahteva nije pokrenuo navodnu povredu njegovih ustavom *garantovanih prava na jednakost pred zakonom i prava na pravično i nepristrasno suđenje* pred Vrhovnim sudom.
30. Štaviše, podnositelj zahteva nije predstavio Sudu činjenice o tome kako je došlo do navodne povrede ustavnih odredbi i u kojoj fazi sudskega postupka. Štaviše, nije dokazao da osporene presude i odluke sadrže eventualne elemente proizvoljnosti ili da su tokom postupka pretrpele nejednak tretman.
31. Sud podseća da je Vrhovni sud odbio reviziju podnosioca zahteva, jer “ [...] *Polazeći od ovakvog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, prvoštepeni i drugostepeni sud pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan*”. Međutim, podnositelj zahteva nije potkrepeo zašto je i kako odluka da je „*ugovor koji nije sačinjen u pisanoj formi ne proizvodi pravne efekte, i za već ostvarene investicije ne može se tražiti sudska zaštita*, povredila njegovo pravo na jednakost pred zakonom i pravo na pravično i nepristrasno suđenje ili bilo koju vrstu diskriminacije, kao što se navodi.
32. Štaviše, Sud smatra da je presuda Rev. 22/2013 Vrhovnog suda, kao i presude nižestepenih sudova, pružila široko i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama slučaja i da je pružila brojne razloge za njene pravne zaključke kada je odgovorila na tvrdnje koje je izneo podnositelj zahteva. Dakle, Sud smatra da su postupci pred nižestepenim sudovima bili pravični i da su njihovi nalazi bili dobro obrazloženi (Vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).
33. U tom smislu, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28. Vid takođe i slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).
34. Ustavni sud može samo da razmatra da su dokazi bili predstavljeni na takav način da su postupci u celini i gledano u njihovoj celosti sprovedeni na takav način da je podnositelj zahteva dobio pravično suđenje (Vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).
35. Kao rezime, Sud ne može da primeti da je prema argumentima i dokazima presuda Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 13. novembra 2013. god., doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

36. Stoga, Sud zaključuje da podnositac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju, a nije ni podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava prema Ustavu, EKLJP i njenih protokola ili Univerzalnoj deklaraciji za ljudska prava.

Iz toga proizilazi da zahtev mora da se odbaci kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 i 56 (2) Poslovnika, 13. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

